

Termportalen

Marita Kristiansen
20.09.2022

marita.kristiansen@uib.no

Innhold

- organisatorisk plassering og kort historikk
- språkpolitisk bakgrunn for etableringen av Termportalen
- redigeringsapplikasjonen
 - plan for domeneinndeling
 - hva med kvaliteten?

UiB = Universitetet i Bergen

UH-sektoren = universitets- og høyskolesektoren

Rikstermbankens lillasyster

 RIKSTERMBANKEN
Alla termer på ett ställe

[Om Rikstermbanken](#) | [Kontakt](#)

[Ingångssidan](#)
[Enkel sökning](#)
[Utökad sökning](#)
[Källor](#)
[Senaste nytt](#)
[Frågor och svar](#)
[Hjälp](#)

Välkommen till Rikstermbanken

Sveriges nationella termbank

Sök i Rikstermbanken

☒ enbart bland termer ☐ även i all annan text

Sök

Version: 2021.12.30

Termportalen

- mål: å tilby **flest mulig terminologiresurser via én felles søkerute**
- fritt tilgjengelig nettbasert, nasjonal infrastruktur for terminologi
 - infrastruktur/teknologi for å samordne og gjøre tilgjengelig termlister/-baser
 - a) en søkeportal
 - b) en redigeringsapplikasjon for registrering av terminologi
 - faglig støtte til å arbeide med terminologi og kurs-/opplæringstilbud
 - akkurat nå på <https://term.uib.no>, men kommer på *terminologi.no*

Termportalen

Alle termbaser

Alle språk

Enkelt søk:

Prod

Velkommen til Termportalen ved
Språksamlingane – ein nasjonal
portal for terminologi!

Termportalen er ein fritt
tilgjengeleg ressurs til norsk
terminologi innanfor ei lang rekkje
fagområde, der det er mogleg å
søkja på tvers av termbasar og fag.

Språkrådet

dverggalakse

ASTRONOMI:Dverggalakse

[Tilbake til samlingen](#)

INFORMASJON

domene	Astronomi
bruksområde	Astronomi
status	Godkjent
publisere	Ja

RELASJON

Overordnet

begrep	galakse
type	Generisk

Se også

begrep	satellittgalakse
--------	----------------------------------

BOKMÅL

ekvivalens	full
------------	------

Definisjon

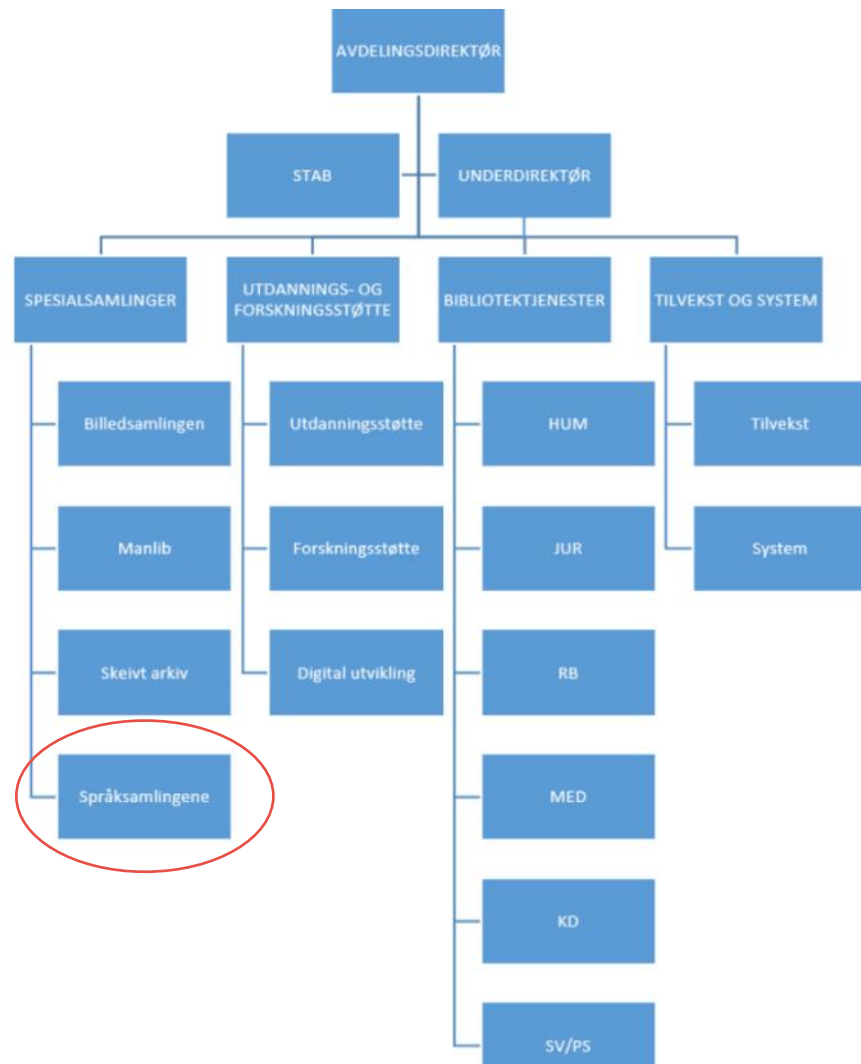
definisjon	galakse som har betydelig mindre størrelse og masse enn en gjennomsnittlig galakse
referanse	Faggruppe for astronomisk terminologi

Plan for bemanning på kort sikt

- Faglig leder, vitenskaplig (Marita Kristiansen)
- Koordinator (Kurdin Jacob)
- Digitalutvikler (Jan Ole Bangen)
- 2 terminologer (skal tilsettes i høst)

Språksamlingene, Universitetsbiblioteket

Språksamlingene

Ordbøker
(leksikografi)

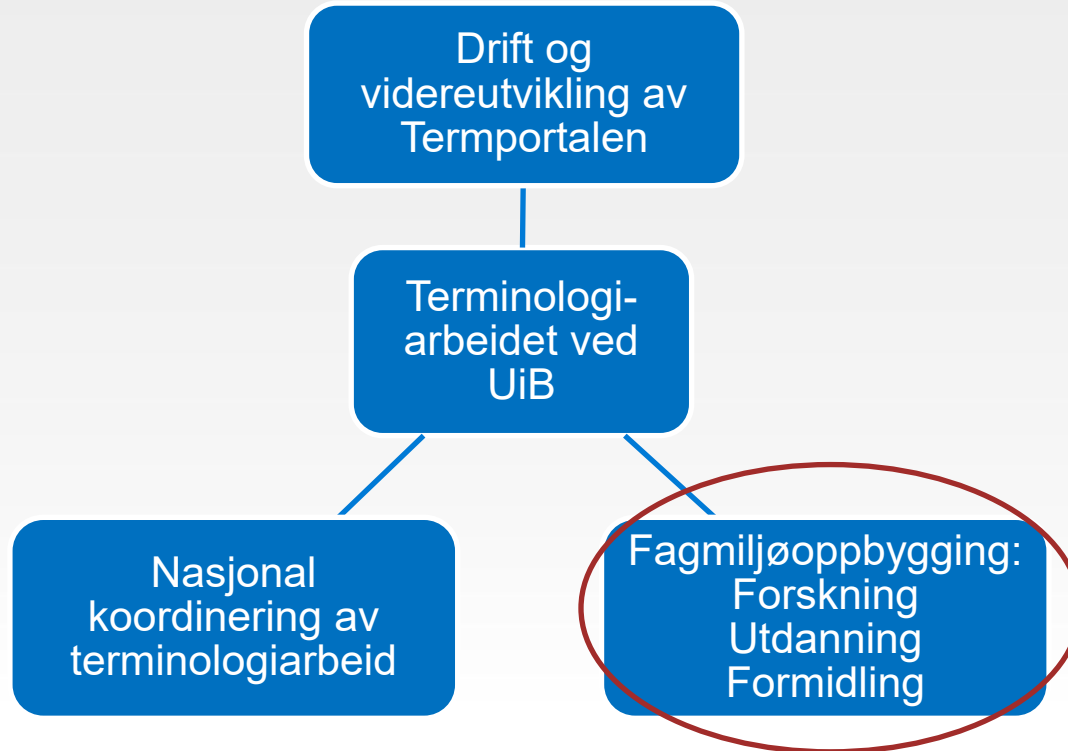
Namnegransking

Målføre og
dialektologi

Terminologi
(Termportalen)

Gammalnorsk og
norrønt

Mål med terminologiarbeidet ved UiB

Kort historikk

KB-N Kunnskapsbase for norsk økonomisk-administrativ terminologi
Forskningsprosjekt ved Norges Handelshøyskole (NHH) 2003→

2003

Prosjekt i CLARINO og CLARINO+

2018

UiB tar over drift og ansvar for
Termportalen

2021

Fast finansiering

Finansiering

Termportalen er finansiert gjennom et spleiselag mellom Kunnskapsdepartementet og Kultur-og likestillingsdepartementet.

Universitetet i Bergen sitt arbeid med å utvikle den tekniske løsningen og utvide innholdet brukerne kan søke på, skjer i samråd med Språkrådet.

Språkrådet

§1-7 i Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven)

§1-7. Ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk

Universiteter og høyskoler har ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk.

– tilføyd i 2009

Lov om språk (språklova)

§ 1. *Føremål* [syftesparagraf]

Føremålet med lova er å **styrkje norsk språk, slik at det blir sikra som eit samfunnsberande språk** som skal kunne nyttast på alle samfunnsområde og i alle delar av samfunnslivet i Noreg. Lova skal fremje likestilling mellom bokmål og nynorsk og sikre vern og status for dei språka som staten har ansvar for.

Prop. 108 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om språk (språklova)

Prop. 108 L Lov om språk (språklova)

9.2.3 Terminologi

Ein grunnleggjande føresetnad for at norsk skal vere eit komplett, samfunnsberande språk, er at det kan brukast til å utveksle og formidle spesialisert kunnskap. **Dette krev at det finst tilgang på norske fagord og faguttrykk – ein norsk fagterminologi [...]**

Mangelen på norsk fagspråk og fagterminologi er ein av dei største trugslane mot norsk som eit fullverdig og samfunnsberande språk.

Om ein ikkje har norsk fagspråk og terminologi, vil det i siste instans føre til at fagfolk ikkje vil vere i stand til å skrive og snakke om vesentleg fagstoff på norsk, og det vil kunne skje eit **språkskifte til engelsk** i dei faga der påverknaden frå engelsk er størst. Ein vil då vere vitne til **domenetap**. (s. 71)

Status for drift og videreutvikling av termportalen

Vår & tidlig høst: Teknisk utvikling og datamodell

- søkegrensesnittet er flyttet til egen server på UB
- eksisterende datamodell er modifisert
- brukergrensesnittet er skilt fra redigeringsapplikasjonen
- ny løsning for redigeringsapplikasjon, inkl.
 - ny datamodell
 - generell dokumentasjon
 - kortfattet forklaring som vises v.h.a musepeker
- vil implementere overordnet domeneinndeling

Senere i høst

- visualiseringsmuligheter
- brukervennlighet
- utvikle søkefilter og bearbeide søkegrensenittet

Status for nasjonal koordinering av terminologiarbeid

- ny termgruppe i *romfysikk* er startet opp
- kontakt med termgrupper som Språkrådet har satt i gang er opprettet (lingvistikk, astronomi, klima, celle- og molekylærbiologi, og kjemi)
- plan for å kontakte større terminologiutviklere/miljø i tråd med målsettingsnotatet signert av Digdir, NHH, Språkrådet, Standard Norge, UiB og Utenriksdepartementet
- gjennomgang og rensing av eksisterende data påbegynt

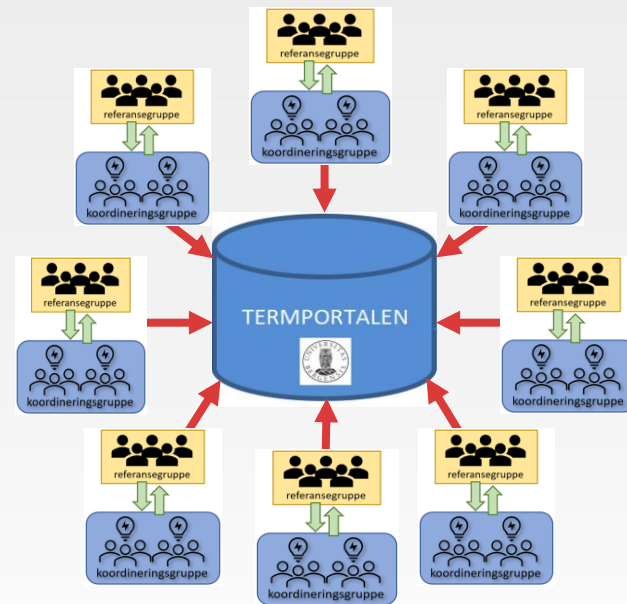
Status for fagmiljøoppbygging

- en kortere modul i universitetspedagogikk i terminologi og fagspråk er utviklet og gjennomført
- skisse til arbeidsmetodikk og stilark for arbeid i nasjonale termgrupper er utarbeidet
- førsteamanuensis ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier er ansatt
- kortere kurs og mer omfattende emner i terminologi skal videreutvikles

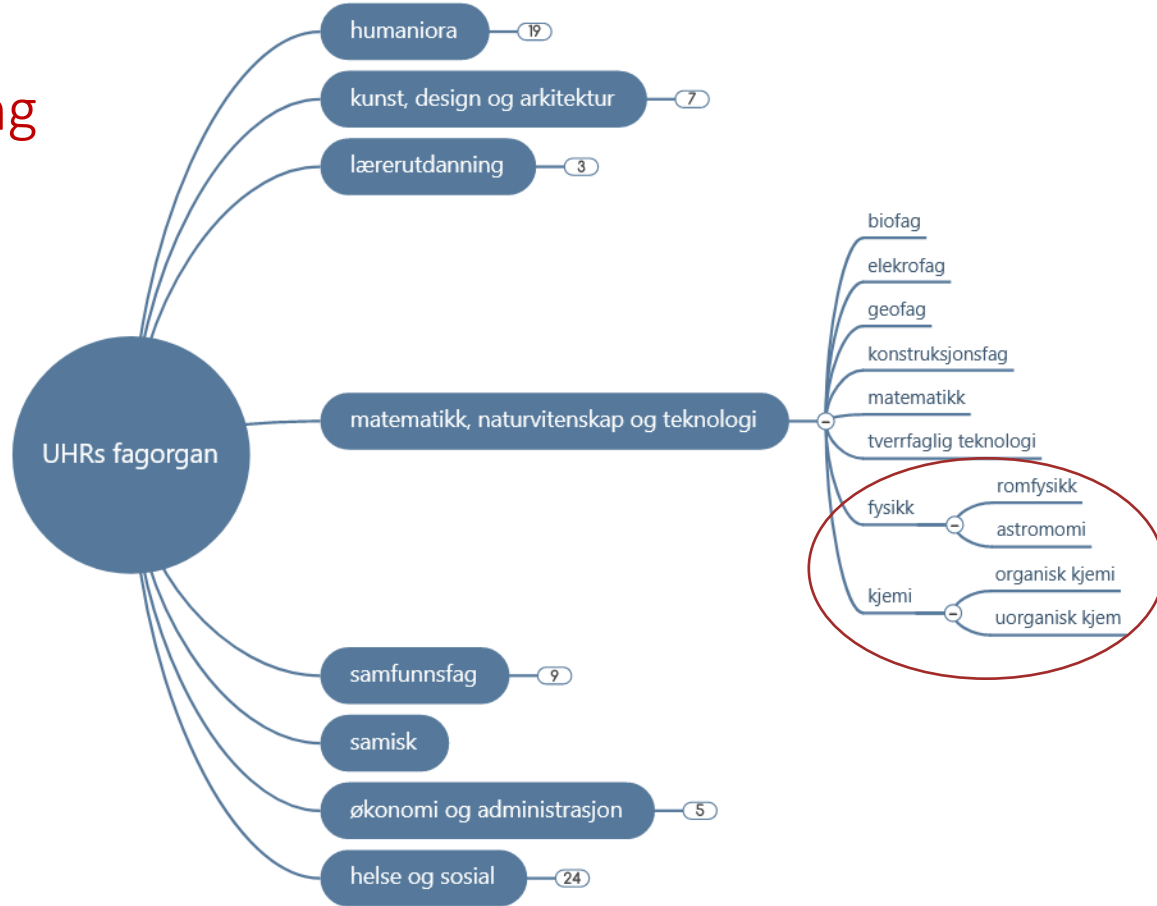
Terminologiarbeid i universitets- og høyskolesektoren i fokus

- etablering av nasjonale termgrupper
 - koordineringsgruppe & referansegruppe
- opplæring vha.
 - nanokurs *Fagspråk på 1-2-3*
 - innføringshefte i terminologi ([Termlosen](#))
 - e-læringskurs ([Begrip begrepene](#))
 - fysisk/digital workshop fra UiBs termportalteam

Overordnet domeninndeling

- Universitets- og høgskolerådet (UHR) sin inndeling i nasjonale fagorgan
- koblet til SNL.no sin inndeling

FELLES

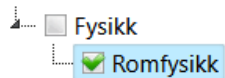
RELASJON

BOKMÅL

NYNORSK

ENGELSK

Domene

[\[rediger\]](#)

Bruksområde

Merknad

Merknad (intern)

Status

Utkast ▼

Publisere

☐

Domeninndeling forts.

- SNORRE
- RTT (Rådet for teknisk terminologi)

Avgrens søk **Tilbakestill alt**

Søk på produkter

Referanse eller tittel...

ENG NOB NNO

solid wood panel

NS-EN 13237:2003 • SNTerm

Søk på ICS-koder

Nummer...

01.040.31
Elektronikk (Ordlistar)

01.040.35
Informasjonsteknologi. Kontormaskiner (Ordlistar)

01.040.45
Jernbaneteknikk (Ordlistar)

01.040.47
Skipsbygging og marine konstruksjoner(Ordlistar)

01 040 49

ENG NOB NNO

plate av heiltre

På ønskelisten

- mulighet til å vise relasjoner grafisk
- felt for illustrasjoner
- mulighet til å markere term ut fra bruk:
 - spesialisthelsetjeneste [specialistsjukvården] *fraktur av humerus*
 - fastlege [GP] *brudd av humerus*
 - pasientvennlig [patientvänlig] *brudd på overarmsbeinet [humerus]*
- ...

Hva så med kvaliteten?

- lite “redaksjonell kontroll”
 - er definisjoner virkelig definisjoner?
 - termgrupper registrerer mer enn ett domene i basene og ønsker å lenke opp til begreper i andre baser

Klimaterminologi

Begrepet “høytrykk” registrert med både *meteorologi* og *klima* som bruksområde

høytrykk

[KLIMA](#) [Diskusjon](#) [☆](#)

[Rediger med skjema](#) [Rediger](#) [Historikk](#)

KLIMA:Høytrykk

[Tilbake til samlingen](#)

INFORMASJON

domene	Klima
bruksområde	Meteorologi, Klima
merknad	Vind vil blåse rundt i høytrykket i retning med klokken på nordlige halvkule og mot klokken på sørlige halvkule. Termene "høytrykk" og "antisyklon" brukes ofte om hverandre.
publisere	Ja

RELASJON

semantisk Relasjon [antisyklon](#)

BOKMÅL

ekvivalens full

Definisjon

definisjon område med høyere lufttrykk på bakkenivå enn omgivelsene

referanse Faggruppe for klimaordbok

Anbefalt term

term høytrykk